

Eesti Keskkonnaühenduste Koda

Maaeluministeriumile

Teie: 15.06.2020 nr: 6.9-3/619

Meie: 10.07.2020 nr 1-5/20/2785

EKO seisukohad „Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi rakenduskava 2021–2027“ keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi sisu osas

Täname võimaluse eest “Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi rakenduskava 2021-2027” KSH programmi koostamisel kaasa mõelda. Järgnevalt esitame Eesti Keskkonnaühenduste Koda seisukohad ja ettepanekud KSH programmi täiendamiseks.

- Puudub piisav selgus KSH ruumilise ulatuse osas. EMKVF rahastus mõjutab teatud määral kogu Läänemerd, kuid samas Eesti mereala ja sisevett suuremal määral. KSH programm paistab seda ka arvestavat (näiteks pk 3, lk 8), kuid samas on sõnastus paiguti ebamäärane, ei eristu selgelt, millal käsitletakse Eesti veealaid ja millal Eesti mõju ülejäänud Läänemerele. Eriti ilmne on ebaselgus alapeatükk 5.1. „Läänemere seisundi lühikirjeldus” räägib põhiliselt (erinevalt alapeatüki pealkirjast) Eesti merealast, kuid samas on hiljem paiguti väiteid, mis ilmselt käivad kogu Läänemere kohta („Läänemere peamised töenduslikud kalaliigid on räim, kilu, tursk ja lõhe.”). Peame vajalikuks, et KSH ruumiline ulatus ja sellega seotud olukorra kirjeldus oleks selgelt struktureeritud, eristades mere kui terviku ja Eesti mereosa kohta käivad faktid ja võimalikud mõjud.
- Seosed teiste strateegiliste dokumentidega vajavad selgemat käsitlemist. Dokumentidele viitamine võiks olla korrektsem, praegu on mõnedel dokumentidel viited, mõnedel mitte. Võiks sisulisemalt avada, kuidas üks või teine dokument on konkreetselt valdkonnaga seotud. Ning lõpuks: kindlasti tuleks avada seosed Euroopa Liidu roheleppe ja sellega seotud strateegiadokumentidega. Eelkõige on vaja avada seos strateegiaga „Talustaldrikule” ja uue elurikkuse strateegiaga.
- Läänemere seisundi kirjeldamisel on mitmed väited esitatud ilma viite või põhjendusega: „On tõenäoline, et 2030. aastaks ei suudeta saavutada mereala head keskkonnaseisundit bioloogilise mitmekesisuse, eutrofeerumise ja saasteainete valdkondades.” või „Mõnede liikide puhul (näiteks haug, lõhilased, mõned karplased) on kudealade halb seisund (näiteks kinnikasvanud jõesuudmed) sama oluliseks või isegi tähtsamaks teguriks.” (alapeatükk 5.1, lk 12).
- Kõnealusel peatükis kirjeldatakse kalaliikide seisundit põhimõtteliselt vaid räime ja kilu näitel. Kuigi tegu on kalamajanduslikult prioriteetsete liikidega, ei saa keskkonnaseisundit vaid nende põhjal kirjeldada. Veel enam, mereökosüsteem koosneb ka teistest loomarühmadest peale kalade. Peatükki tuleb kindlasti täiendada näiteks mereimetajate ja lindude ülevaatega.

- Kindlasti on vajalik suurem selgus Natura 2000 võrgustikule avalduva mõju hindamisel. Lk 20 lõpus on kirjas "Kuna tegemist on riikliku tasandi arengukava ja tegevuskavadega, siis ei viida KSH käigus läbi detailset Natura asjakohast hindamist." Seegi väide on esitatud ilma viiteta ja on loodusdirektiivi (ja ka Eesti seadustega) vastuolus. Et hiljem (lk 21 ja 22) siiski kirjeldatakse Natura hindamist, on pigem tegemist teksti sisese vastuoluga. Kuivõrd riikidel on kohustus tagada Natura 2000 alade soodne seisund, tuleb KSH protsessis selgelt hinnata, kuidas neid mõjutab tulevane EMKVF rahastus.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Laura Uibopuu

Eesti Keskkonnaühenduste Koja koordinaator